

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی تحصیلات تکمیلی
شناسنامه درس *Course Syllabus*

نام درس: روش تحقیق پیشرفته

نیمسال: اول سال ۱۴۰۳-۱۴۰۴

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد پرستاری داخلی و جراحی

(سلامت بزرگسالان)، روان پرستاری، سالمندی، بهداشت جامعه

دانشکده: پرستاری و مامایی

گروه آموزشی: تحصیلات تکمیلی

نام: روش تحقیق پیشرفته

شماره درس:

داخلی- جراحی ۵۰۰۵۳۹ و سایر گرایشها ۵۰۰۵۳۳

ساعت کلاس: تئوری (شنبه ۲-۴ و بعضی موارد ۴-۶ عصر) و عملی با

هماهنگی با اساتید گروه مربوطه

تعداد و نوع واحد (عملی):

-داخلی-جراحی ۲/۵ واحد (۲ واحد نظری (۳۴ ساعت)- ۵/۵ عملی (۱۷ ساعت)

-روان پرستاری، سالمندی، بهداشت جامعه ۱/۵ واحد (۱ واحد نظری (۱۷ ساعت)- ۵/۵ عملی (۱۷ ساعت)

پیش نیاز: ندارد

نام مسوول درس: دکتر مسعود بهرامی

آدرس و تلفن دفتر: دانشکده پرستاری و مامایی- دفتر ریاست

دانشکده: ۳۷۹۲۷۵۰۰

اساتید درس تئوری: دکتر بهرامی، دکتر کشوری، دکتر اکبری

اساتید درس عملی: دکتر نظری، دکتر بهرامی، دکتر کشوری، دکتر

اکبری، دکتر خراسانی

*آدرس Email: bahrami@nm.mui.ac.ir

شرح درس:

درس روش تحقیق به منظور فراهم آوردن فرصتهای یادگیری جهت آشنایی فراگیران با روش علمی انجام پژوهش و کاربرد آن در حیطه های پرستاری، روش نقد و بررسی پژوهش ها به دانشجویان پرستاری کارشناسی ارشد ارائه می گردد.

اهداف کلی:

در پایان درس، دانشجویان اصول انجام تحقیق را فراگرفته و قادر خواهد بود در زمینه علوم پزشکی به خصوص در حیطه پرستاری الگوی مراحل انجام یک پژوهش علمی را بیان نموده و آموخته های نظری خود را به صورت تکالیف دانشجویی بکار گرفته و یک طرح تحقیقاتی ارائه نمایند.

اهداف رفتاری :

در پایان این درس انتظار می‌رود فراگیران قادر باشند:

- ۱) روش علمی پژوهش بصورت کمی و کیفی و خصوصیات آنها را توصیف و با یکدیگر مقایسه نمایند.
- ۲) از منابع کتابخانه‌ای موضوعات مورد نیاز خود را یافته و آن را مورد استفاده قرار دهند.
- ۳) مسائل قابل پژوهش در پرستاری را به صورت مسئله عنوان نموده و آن را ارزیابی نمایند.
- ۴) نحوه و چگونگی نگارش زمینه پژوهش و اهمیت آن را بیان نماید.
- ۵) هدف‌های کلی و اختصاصی پژوهش را شرح داده و برای موضوع مورد نظر خود هدف مناسب بنویسند.
- ۶) چهارچوب پنداشتی و نظری یک پژوهش را شرح دهند.
- ۷) فرضیه و پیش فرض را توصیف نموده و نحوه بیان آن را در یک پژوهش شرح دهند.
- ۸) متغیرهای موثر در پژوهش را بیان نموده و در موضوع انتخابی این متغیر را عنوان نمایند.
- ۹) واژه‌های نظری و عملی موجود در پژوهش را بررسی نموده و آن را مقایسه و مورد ارزیابی قرار دهند.
- ۱۰) روشهای مختلف تحقیقات کمی را با خصوصیات مزایا و معایب شرح داده و آن را مقایسه نمایند.
- ۱۱) جامعه پژوهش را تعریف نمایند و انواع نمونه‌گیری را با تاکید بر ویژگی‌های آن توصیف نمایند.
- ۱۲) روش گردآوری اطلاعات و استفاده از مصاحبه، پرسشنامه و مشاهده را توصیف نمایند و روش تأیید اعتبار و اعتماد علمی ابزار خود را بنویسید.
- ۱۳) روشهای تحلیل آماری و نحوه تفسیر نتایج را شرح دهند.
- ۱۴) اصول رعایت ملاحظات اخلاقی در پژوهش را توصیف دهند.
- ۱۵) مراحل مختلف یک طرح تحقیق را بیان نمایند و وظایف پژوهشگر برای نوشتن یک طرح پژوهش و تصویب آن را شرح دهند.
- ۱۶) روش ارائه گزارش پژوهش را توصیف نمایند.

روش تدریس:

روش تدریس در کلاس تئوری (جدول ۲) از طریق سخنرانی و بحث گروهی در کلاس انجام می‌گیرد. لازم است دانشجویان مطالب و عناوین درس در هر جلسه را قبلاً مطالعه و به صورت بحث در کلاس مطرح نمایند. در کار عملی، دانشجویان تکالیف ارائه شده در کلاس را انجام و آن را در سر کلاس با دانشجویان به بحث و گفتگو می‌گذارند.

ابزار مورد نیاز تدریس:

در کلاس‌های حضوری (تئوری و عملی) ابزار یادگیری شامل وایت‌برد، کامپیوتر و پروژکتور است. همچنین نرم افزار مدیریت یادگیری الکترونیکی که در حال حاضر سمانه نوید است نیز جهت بارگذاری بعضی از محتوای آموزشی، ارائه تکالیف، ارائه بازخورد توسط مدرسان، انتقال پیامها، تقویم آموزشی و اطلاع رسانی و وقایع مهم دیگر در صورت نیاز استفاده می‌گردد. در صورت تقاضای دانشجویان یک گروه مجازی نیز در یکی از شبکه‌های اجتماعی مورد تایید آموزش جهت اطلاع رسانی به دانشجویان تشکیل خواهد شد.

وظایف فراگیران:

- ارائه یک طرح پژوهشی تمرینی: به منظور درک عمیق از مطالب تئوری، دانشجویان هر گرایش با استاد تخصصی حداکثر ۹ جلسه کار عملی انجام خواهند داد. رئوس این مطالب در جدول شماره ۱ ارائه شده است.

- نقد یک مقاله اصیل در پرستاری: دانشجو موظف است که بر اساس آنچه در این درس آموخته نقد یک مقاله فارسی اورجینال کمی را انجام و فایل مقاله منضم به کامنتهای نقد را پس از نقد در سرکلاس و رفع اشکالات در سامانه نوید در قسمت تکالیف بارگذاری نماید یا با هماهنگی با استاد برای ایشان ایمیل نماید. دانشجویان جهت انتخاب مقاله مناسب برای نقد لازم است با استاد بخش عملی درس هماهنگی بنمایند.

قوانین و مقررات کلاس:

- ۱- حضور فعال در سر کلاس و بحث و گفتگو و پاسخ به سوالات و تکالیف در بازه زمانی ذکر شده.
- ۲- در صورت غیبت بیش از ۴/۱۷ واحد درسی، دانشجو مجاز به شرکت در آزمون پایان ترم نخواهد بود و برای دانشجو نمره صفر منظور خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	حضور فعالانه در کلاس تئوری و عملی	۲
۲	ارائه یک طرح پژوهشی تمرینی (در درس عملی)	۵
۳	نقد مقاله (ارائه شفاهی ۲ نمره و کتبی ۲ نمره)	۴
۴	امتحان پایان ترم	۹

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

1. Polit, D. F. (2023) Essentials of Nursing Research: Appraising Evidence for Nursing Practice, Ninth Edition. [Wolters Kluwer]. Retrieved from <https://wolterskluwer.vitalsource.com/#/books/9781496345301>.
2. Wood L.B, Haber J (2010) Nursing Research. Methods and critical appraisal for evidence based practice. St. Louis: Mosby co.
3. Burns N, Grove S.K (2009) The practice of nursing research. Appraisal, synthesis and Generation of evidence. St. Louis: Saunders co.
4. Munhall P.L (2007) Nursing research: a qualitative perspective/ [edited by] 4th ed.- Sudbury, Mass: Jones and Bartlett.
5. Streubert H.J, Carpenter D.R (2011) Qualitative research in nursing: advancing the humanistic imperative/ 5th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams and Wilkins.
6. Taylor B, Francis K (2013) Qualitative research in the health sciences: methodologies, methods, and processes/ Bev Taylor and Karen Francis.London: Routledge.
۷. دامرل راجل، ۲۰۰۵، راهنمای رفرنس نویسی به شیوه نویسنده - تاریخ (هاروارد)، ترجمه مسعود بهرامی و مهتری دوستی ایرانی، لوح فشرده، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان.
۸. پولیت و بک و هانگلر، اصول تحقیق پرستاری، ترجمه دهقان نیری و همکاران، انتشارات اندیشه رفیع، ۱۳۸۴

جدول ۱: برنامه جلسات عملی روش تحقیق پیشرفته دانشجویان ارشد پرستاری

جلسه	تاریخ	عنوان	توضیحات
۱	شروع از بر اساس گروه بعد از اتمام جلسه سوم تئوری	انتخاب عنوان و بیان مسئله	
۲		انتخاب عنوان و بیان مسئله (ادامه)	
۳		اهداف، سئوالات، فرضیات، پیش فرض، تعریف واژه ها	
۴		جامعه، نمونه، روشهای نمونه گیری	
۵		روش انجام کار، محیط پژوهش، متغیرها، و معیارهای ورود و خروج، محدودیتهای پژوهش	
۶		روش و ابزار گردآوری داده ها و روشهای تأیید اعتماد و اعتبار علمی ابزار	
۷		اصول اخلاقی در پژوهش و رعایت اصول رفرانس نویسی	باید نحوه رفرانس دادن در متن و در لیست رفرانس و به روز بود رفرانس ها توسط دانشجو توضیح داده شود و اصلاحات لازم توسط استاد به عمل آید. اهمیت و نحوه استفاده از اندنونت توسط استاد مورد تاکید قرار گیرد.
۸		ارائه طرح پژوهشی نهایی، نقد توسط استاد و دانشجویان	
۹		ارائه مقاله، نقد مقاله انتخابی توسط استاد و دانشجویان	

جدول ۲: زمان بندی ارائه برنامه درس تئوری روش تحقیق پیشرفته دانشجویان ارشد پرستاری نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴

ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
۱	۱۴۰۳/۷/۷ دکتر بهرامی	آشنایی با طرح درس، آموزش رفرانس نویسی و ارتباط آن با اندنوت	حضوری		*شنبه ۶-۲
۲	۱۴۰۳/۷/۱۴ دکتر بهرامی	نحوه نگارش آکادمیک	حضوری		*شنبه ۶-۲
۳	۱۴۰۳/۷/۲۱ دکتر بهرامی	مروری بر روش علمی و ارتباط آن با تحقیق، تاریخچه و تعریف پژوهش، هدف از انجام پژوهش، مطالعات کمی و تفاوت آن با مطالعات کیفی	حضوری		شنبه ۴-۲
۴	۱۴۰۳/۷/۲۸ دکتر اکبری	انتخاب موضوع و عنوان تحقیق، بیان مسئله، اهمیت پژوهش	حضوری		شنبه ۴-۲
۵	۱۴۰۳/۸/۵ دکتر اکبری	چهارچوب نظری یا پنداشتی پژوهش، مروری بر مطالعات و روش استفاده از منابع	حضوری		شنبه ۴-۲
۶	۱۴۰۳/۸/۱۲ دکتر کشوری	اهداف، سئوالات، فرضیات، پیش فرض، تعریف وازه ها، انواع متغیر و مقیاس های آن	حضوری		شنبه ۴-۲
۷	۱۴۰۳/۸/۱۹ دکتر بهرامی	انواع طرح های پژوهشی کمی	حضوری		شنبه ۴-۲
۸	۱۴۰۳/۸/۲۶ دکتر بهرامی	ادامه طرحهای پژوهشی کمی	حضوری		شنبه ۴-۲
۹	۱۴۰۳/۹/۳ دکتر بهرامی	جامعه، نمونه، روشهای نمونه گیری	حضوری		شنبه ۴-۲
۱۰	۱۴۰۳/۹/۱۰ دکتر کشوری	محیط پژوهش، معیارهای ورود و خروج، محدودیتهای پژوهش	حضوری		شنبه ۴-۲
۱۱	۱۴۰۳/۹/۱۷ دکتر بهرامی	منابع داده ها، روش و ابزار گردآوری داده ها و روشهای تأیید اعتماد و اعتبار علمی ابزار، نمایش یافته ها، روشهای آماری تجزیه و تحلیل اطلاعات	حضوری		شنبه ۴-۲
۱۲	۱۴۰۳/۹/۲۴ دکتر بهرامی	نتیجه گیری و بحث پیشنهادات برای کاربرد یافته ها در حیطه های مختلف (آموزش، بالین و پژوهشهای آتی)، روشهای کاربری نتایج تحقیقات در بهبود خدمات پرستاری (research utilization)	حضوری		شنبه ۴-۲
۱۳	۱۴۰۳/۱۰/۱ دکتر کشوری	اصول اخلاقی در پژوهش	حضوری		شنبه ۴-۲
۱۴	۱۴۰۳/۱۰/۸ دکتر کشوری	نحوه نگارش و تنظیم یک طرح	حضوری		*شنبه ۶-۲

تذکر: ۱- بعضی جلسات که با علامت * مشخص شده چهار ساعته هستند. ۲- شرکت دانشجویان گرایش روان پرستاری، پرستاری سلامت جامعه، پرستاری سالمندی در جلسات ۱ و ۲ و ۷ و ۸ و ۱۴ داوطلبانه می باشد.